

## Νάταν να σε ξανάβλεπα Χρυσίδα αγαπημένη

του Πέτρου Στυλιανού

Νάταν να σε ξανάβλεπα, Χρυσίδα, αγαπημένη  
που σκλαβωμένη βρίσκεσαι δεκάδες χρόνια τώρα  
με τους αρίφνητους νεκρούς, τους αγνοούμενούς σου  
απ' την καινούργια μάλιστα, τον σύγχρονον Απίλλα,  
Να ξανασμίξω στις δυσμάς του πολύπλαγκτου βίου  
με τους λαμπρούς κατοίκους σου, τους ανεξίκακούς σου  
με τ' όμορφα σου έδιμα, που συμμετείχαν όλοι!

Να ξακακούσω τη λαμπρή ψαλτική τ' Αχιλλέα.  
Ν' ακούσω το Βαγγέλιον απ' τον παπάν Αντρέα  
με την παλμώδικη φωνή, μα και την τερπνή συνάμα  
π' ως βροντερή ακούγοταν της Εκκλησιάς καμπάνα  
ίσαμε και το Νιο Χωριό και το Τραχώνι ακόμα.

Και να βρισκόμουν ξανά στο πασχαλινό γλέντι  
π' όλοι μαζί οι κάτοικοι σ' αδελφωμένο στέκι  
σοφίλιαζαν τους καϋμούς για τη σκλάβια πατρίδα  
και την πανώρια λευτεριά να γλυκοαΐδωνίζουν.  
Και τ' αεικίνητου Θανιού την πρώτη χορωδία  
ν' αναδιβάνει της Λαμπρής Ανάστασης τους ύμνους!  
Να ξανασμίξω στις λαμπρές πασχαλινές συνάξεις  
Καθαροδευτεριάτικες παλλαϊκές φιέστες.  
Ν' ακραγγίξω πανάλαφρα τον αμύθητο πλούτο  
του γλυπτικού διάκοσμου του Κυριακού Γιώργου.

Να ξανακούσω τη λαλιά του Χρήστου του Τσιγόνη  
σαν λειτουργεί και διακονεί της Πηνελόπης Δέλτα  
τ' απέθαντα, δραματικά, τ' αριστουργήματά της.

Να ξανασκύψω στις λαμπρές, απέθαντες σελίδες  
τ' ακούραστου του δάσκαλου, του Χριστοδούλου Πέτσα  
Να ενωτιστώ το μήνυμα π' αιώνες καταπέμπουν  
σαν λειτουργούν ιστορικά για της λαμπρής Κυθρέας  
του προαιώνιο παρελθόν, που καμμιανής κάποι' άλλης  
μαζί της δεν συγκρίνεται, μιας κι οι καταβολές της  
μέσα σε παλαιολιθικές βρίσκονται μέσα ρίζες.  
Ρίζες που αναδείξανε κι επίσκοπους προλάτες  
- όπως τον Δημητριανό μα και αρκετούς άλλους -  
της μοίρας του πολύπλαγκτου μοιρόγραφτου λαού της ...

Με τον Σωτήρη τον Γιάγκο ν' αναδιβάνει μνήμες  
 απ' τ' Αφιόν Καραχισάρ, τ' Αϊβαλί, Μπουρνόβα  
 σ' εκείνο το φτερούγισμα τ' απέθαντο του γένους  
 με τον γενάρχη τον λαμπρό Λευτέρη Βενιζέλο  
 που μύωπες πολιτικοί το είχαν ακυρώσει...

Να ξαναδώ την όμορφη του Κώστα την Ολγίτσαν  
 να διακονεί τους ενδεείς της άκληρής τους μοίρας.

Να χαιρετίσω τη σεπτή μνήμη του Χρυσιδιώτη  
 του Γιάγκου π' ολοπρόθυμα πρόστρεξε να μετάσχει  
 στους Σκρά τις μάχες, του Κιλκίς κι αναμετρήσεις άλλες  
 μέσα στους δυο βαλκανικούς νικηφόρους πολέμους.

Να χαιρετίσω τον σεμνό δάσκαλο, ιεροφάντη,  
 τον Χρυσιδιώτη τον Κοκή, τον Γιώργο, που προσφάτως  
 για την πολύχρονη σπονδή εις τα της Εκκλησίας  
 επάξια τιμήθηκε από τον Καρπασίας.

Να' ταν να ξαναμύριζα κρίνα, λεμονανθούς σου  
 μενεξέδες και γυάκινθους τ' ολόμορφα ζουμπούλια  
 τα γιασεμιά σου μ' άμετρους ιριδισμούς χρωμάτων,  
 τον δυόσμο, το βασιλικό, βιολέτες λασμαρίνους,  
 τ' άφταστα ματοικόριδα και τις ξανθές γαζίες.

Ποδώ για να ξαναβρεθώ, Χρυσίδα μου , κοντά σου  
 - τώρα που κιόλας βρίσκομαι εις τας δυσμάς του βίου -  
 κι εμπρέποντα ν' αποτίσω φόρο στην προσφορά σου,  
 εις την πατρίδα που σπαργεί της λευτεριάς τον ήλιο  
 κι αυτή να καταξιωθεί ως επιτάσσει η τάξη  
 μα κι η παγκόσμια ηθική, το δίκιο κι ευνομία ...

Να' τ αν να ξαναντίκριζα στην καρδιά σου Χρυσίδα,  
 τις βουκεμβίλιες που' στεφαν μπαλκόνια και μετώπες  
 μεσ' τ' αφηγά, νεοκλασσικά, μπαλκόνια τ' Αχιλλέα.

Να σελαγούσα στους πλατειούς, κατάξανθους σου κάμπους  
 κατάφορτους με τις ελχές, χρυσομηλιές, τ' αμπέλια  
 ροδακινιές και μουσμουλιές, μουριές, ιτιές και βάτα  
 πολύκαρπες κιτρομηλιές, μανταρινιές και πεύκα  
 τις πικρο-γλυκολεμονιές, σπαδάτα κυπαρίσια,  
 τις χουρμαδιές, βελανιδιές, ασφόδελτους, τους φύκους,  
 τις κιτριές και τις συκιές, μυγδαλιές, ακακίες  
 πανύψηλους ευκάλυπτους, μεθυστικές μερσίνες

τις λυγερόκορμες ιτιές, συκιές, τους αοράτους  
να διαπεράσω τους ξανθούς κι ολόχρυσούς σου κάμπους  
με σταροκρίδια και φίκους, φαβέττες και λουβάνες,  
κουκιές λουβιές και μυγδαλιές, ασπάλαδους και μάχους.

Μεσ' τους κάμπους τους άπληρους, η κράμβη της Κυθρέας,  
η όμορφη κράμβη κοινή, το γνώριμο κραμπί μας  
η κράμβη η γογγυλοειδής, γνωστή κοινώς ως κουλούμπρα  
καθώς κι η κράμβη βοτρίτης, κοινώς το κουνουπίδι  
μ' υπέροχο το γευστικό πρόσφορο που δωρίζουν·  
κι οι ντοματιές οι εξαίσιες σε μυρωδιές και γεύσεις  
π' ανάλογες δε βρίσκονται μηδέ στην Κύπρον όλη.

Τα ρεντικά της όμορφης Χρυσίδας πλημμυρίζαν  
- ο σεληνούς, ο κόλιανδρος, ο κύαμος, ο δυσόσμος -  
κι ένα σμάρι μυριστικά, π' ανάλογα δε βρίσκεις  
με γευστικές κι οσφραντικές προσόμοιες πλημμυρίδες  
τριγύρω ξεπετάγονταν λάχανα, ρεπανίδες  
σκόρδα, κρεμμύδια, σέληνα, οι πιπεριές, ο μάχος.

Να'ταν να ξαναμύριζαν κρίνα, λεμονανθούς σου  
μενεξέδες και γυάκινθους κι ολόμορφα ζουμπούλια  
τα γιασεμιά σου μ' άμετρους ιριδισμούς χρωμάτων,  
το δυσόσμο, το βασιλικό, βιολέτες, λασμαρίνους  
Νάταν και να ξανάβλεπα τα γιούλια, τις τουλίπες  
τ' άφταστα ματοκóriδα και τις ξανθές γαζίες  
να'τανε και να χάιδενα τα ολόμορφα γεράνια  
με τους χίλιους χρωματισμούς σαν σε καμβάν ονείρου  
τις άσωστες τριανταφυλιές με τους χρωματισμούς τους  
τους άπειρους κι απέθαντους, που με τις μυρωδιές τους  
ως και πληγές καρδιάς, κορμιού ευθύς γιατροπορεύουν,  
τις όμορφες γαρυφαλιές, που με τα χρώματά τους  
τ' άπειρα και χιλιόμορφα παντού διασαλπίζουν  
πως η χιλιόχρονη ομορφιά, απέθαντη, π' αστράφτει  
δε να φεγγοβολά παντού σ' όλα της γης τα πλάτεια!  
Τα μοσχοκάρφια, πανσέδες, κι έξοχες ανεμώνες  
π' ανθούν στου βράχου τη σχισμή κι αποτρελαίνουν κόσμο  
με την πανώρια τους θωριά, που ταίρι της δεν έχει  
τους κατηφέδες, νάρκισσους, μεδυστικούς ηβίσκους  
κυκλάμινα πανόμορφα π' όλους τους ξετρελλαίνουν

Τις βουκεμβίλιες που' στρεφαν μπαλκόνια και μετώπες  
μπλεγμένες σ' αλησμόνητους, ονειρικούς καμβάδες  
μεσ' τ' αφηλά, νεοκλασσικά μπαλκόνια τ' Αχιλλέα !

Νάταν, στερνά, ν' αντίκρυζα ξανά τα χελιδόνια  
να χτίζουν τις μικρές φωλιές στους ηλιακούς, τα γείσα  
και να σαλπίζουν παντού της άνοιξης ελπίδα  
και καταλύτρα της σκλαβιάς της σταυρωμένης γης μας!  
Να'ταν μικρός να γύριζα στους ποταμούς σου  
Να μάζεψα σφυρίζοντας καβούρια πεταλίνες  
Και χέλια που να πρόσφερα σε συγγενείς και φίλους.

Νάτανε να σεργιάνω μέσα στις χαραγιάδες  
Δεκάχρονος, ξυπόλητος, μ' ένα μακρί καλάμι  
και να σφυρίζω ρυθμικά, σιγανοτραγουδώντας  
το γνωστό μόντο τραγουδιού για την καβουρομάνα  
μα και για τ' αρσενικό, τον καβουροπατέρα  
μέχρι που να ξεγελαστούν κι ολόστερνα δαγκώσουν  
την άκρη του καλάμιού με το δεμένο κόμπο  
κι αιχμάλωτοι να συλληφθούν μαζί με τα παιδιά τους.

Να'ταν να ξαναγύριζε, τετραχρονούλης κι ούτε  
ο Τεύκρος και να διάβαζεν όλα τ' αλφαβητάρια.

Να'ταν να σε ξανάβλεπα, χιλιόμορφη Χρυσίδα  
Κι ας ήταν και λιγόστιγμο το μαγιοπέρασμά σου ! ...



## Της μνήμης τα σώσπιτα...

του Παναγιώτη Μιχαήλ

Να ξαναμπογιατίζεις με τις αναθυμήσεις  
τα σώσπιτα και τους διαδρόμους της  
μνήμης,  
τις χαραμάδες και τις ρωγμές  
με τις αναπολήσεις να τις κλείνεις.

Αν δεν τα ξαναφρεσκάρεις με της δύμησης  
χρώματα,  
ο κλέφτης χρόνος, ακοίμητος και πίκρης  
θα σου ρουφήξει με του όγκου σου το καλάμακι  
τους χυμούς της μνήμης σου  
θα σου πετάξει στα αζήτητα  
κομμάτια από τη ζωή σου.